

Ministerieel besluit tot bescherming als monument van de refter met conciërgewoning van Petroleum-Zuid in Antwerpen

DE VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, 1, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012;

Gelet op het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 12.3.1, laatst gewijzigd bij het decreet van 4 april 2014;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 17 oktober 2014;

Gelet op het ministerieel besluit van 23 december 2014 tot vaststelling van een ontwerp van lijst van de als monument te beschermen refter met conciërgewoning van Petroleum-Zuid in Antwerpen;

Gelet op de behandeling van de uitgebrachte adviezen door Onroerend Erfgoed en gelet op het advies van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed van 12 oktober 2015,

BESLUIT:

Artikel 1. Wordt beschermd overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten:

Wegens de historische en de industrieel-archeologische waarde als monument:

De refter met conciërgewoning van Petroleum-Zuid gelegen in Antwerpen, D'Herbouvillekaai 100

bekend ten kadaster:

Antwerpen, 9de afdeling, sectie I, perceelnummer 2881N (deel)

zoals afgebakend op bijgevoegd plan.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Historische waarde:

Petroleum-Zuid in Antwerpen is als oudste petroleumhaven van België en één van de eerste in Europa, uniek en tegelijkertijd representatief voor de Tweede Industriële Revolutie. De opkomst en

het groeiend gebruik van petroleum in diverse toepassingen vanaf het einde van de 19de eeuw had namelijk een uiterst belangrijke impact op de industriële, technologische, economische, sociale en ruimtelijke ontwikkelingen in België en de wereld. Al sinds 1861 was Antwerpen de eerste petroleumimporteur in Europa. Aan het begin van de 20ste eeuw werd aan de Schelde, ten zuidwesten van de binnenstad, de petroleumhaven Petroleum-Zuid aangelegd, die in de daaropvolgende decennia uitgroeide tot een belangrijke speler in de Europese petroleumindustrie. De refter met conciërgewoning vormt één van de resterende materiële relicten op Petroleum-Zuid die getuigen over de geschiedenis, het proces en de evolutie van Antwerpen als petroleumhaven. Het gebouw werd kort na 1922 opgetrokken door de Belgian Benzine Company. Dit bedrijf, dat vanaf 1930 opging in de Belgian Shell Company, nam het Lot XI van Petroleum-Zuid in 1920 in concessie. Het bedrijf verhandelde allerlei petroleumproducten vanop de site.

Industrieel-archeologische waarde:

De petroleumhaven Petroleum-Zuid werd voornamelijk gebruikt voor de overslag en opslag van petroleumproducten. Alle gebouwen en infrastructuur hebben een specifieke plaats en functionaliteit binnen dit industrieel proces en vormen een geheel, hoewel ze uit diverse periodes dateren. De infrastructuur en gebouwen omvatten daarom verschillende categorieën, waaronder infrastructuur en gebouwen in functie van de overslag van petroleumproducten, infrastructuur en gebouwen in functie van de opslag van petroleumproducten, haveninfrastructuur en andere bedrijfs-, nuts- en dienstgebouwen. Petroleum-Zuid omvatte ook bedrijfs-, nuts- en dienstgebouwen met een specifieke plaats en functionaliteit binnen het geheel van dit soort industrie en binnen deze typische locatie vlak bij de stad Antwerpen, maar toch ruimtelijk gesegregeerd van die stad. De refter met conciërgewoning is een voorbeeld van de sociale gebouwen die vanaf 1922 werden opgetrokken. De refter met conciërgewoning getuigt van de werkomstandigheden op de site van Petroleum-Zuid. Om een zo getrouw mogelijk beeld te geven van deze specifieke industrie is het behoud van de context- en ensemblewaarde, de onderlinge visuele en inhoudelijke samenhang tussen de belangrijkste installaties, infrastructuur en gebouwen van essentieel belang. Slechts op die manier verankeren de erfgoedrelicten de industrieel-archeologische betekenis van deze plek.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De voorschriften bepaald in hoofdstuk 6 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en hoofdstuk 6 van het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014.

19 JAN. 2016

Brussel,

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS